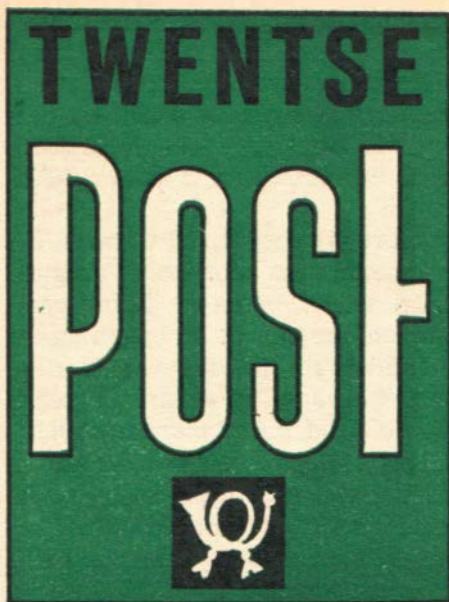

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

HFD. RED. J. W. M. GIGENGACK

NR. 3 MRT. 1967 6^E JRG.

Uit de inhoud:

Waarken

*„t Ende van alle meuite
[en zweet
Is 'n heulten ber en
[’n linnen kleeed.”*

(Zegswieze)

Redaktie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 5¹ Hengelo (O.) Tel. 17987
Amsterdam-Rotterdam Bank, Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 4.20 per jaargang
Losse nummers 40 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

STREEKTAAL

WAARKEN

**„t Ende van alle meuite en zweet
Is 'n heulten ber en 'n linnen kleed."**

Wee nich waarkt, zal ook nich etten. Arbeid hooit 'n menske gezond. *Arbeid adelt.* Jaowa, — zo wödt er vaak bie'j zeg, — *mer adel arbeidt nich.* Dit geet ook aait nich oop, onder de adelike leu hei'j der rechtevoort wa völle, dee 't een of ander waark um haande hebt, 't laot dan hen, dat 't „geestelijke arbeid" is. Dat kan 'n menske ook zoer genog vallen: „Koparbeid grip an," har 'n ossen zeg, dow mosse de ploog trekken.

„Lichamelijke arbeid" geet 'n menske meer in de butte zitten, benaamd a'j waarkt as nen ezel. In ieder geval is dit better, as wanneer iej zonder waark zit't, umdat owwen patroon ow 't waark hef oopzeg. Iej valt dan wal in de steunregeling, mer dat is gen vetpot, iej hebt waark um 'n kop baowen water te hooln. Zi'j nen „klèenen zelfstandigen", dan hei'j ook aait gen waark, schoonwal ze van enen, den kwasi-drok is, wal ees zeit: Hee is zo drok as 'n klèen baasjen zonder waark.

Nen man van 80 jaor, daor is 't waark of. Hee hef in zien lèewen heel wat waark an kante zet en toch lötte zik nog nich geern 't waark oet han nemmen. Komp de dood, dan heffe vuur good daon waark. Het vatwaarken (kisten; afgeleid van doodvat: doodkist) is dan vuur de naobers.

Schriewen is ook waarken. Nen krantenschriewer schrif, offe met de pen geboren is. Vuur nen koopman is 't zaak de beuk good bie'j te hooln: *Wee der schrif, wee der blij.* Nen dubieuzen debiteur mutte mangs wal ofschriewen. Dat risico hei'j met kanten, dee allns an de lat laot schriewen. Poffen en in de bokse doon, kan alman wa. Tegen zo een kö'j better zeggen: „Bie'j mie'j kö'j nich op de pof kopen, schriewt dat mer achter de leppels; (oren).

Wee 'n breurken dood hef an waarken, den mag 'n wölkedag (werkdag) nich lien, hee wol wa, dat 't aait zundag was en etten en drinken zien ambach was. As de baas foetert, datte met 't waark nich oopschöt, giffe ten antwoord: „Ik kan nich heksen en blauwvaarven! Hee is leever lui, as meu. Woerum zik haosten? „De waald is ook nich in énen dag maakt."

Oop de boerderiej hef ieder zien waark. *De kalver wettern en de hoonder vooren is 't waark van de vrouwleu.* Mer as de koo waarkt, mut de manleu

der an, um 't kalf oop de weerld te helpen, dat heurt bie'j 't waark in 'n stal. Bie'j nen boer steet 'twaark nich stil, daor is 'twaark nooit daon, vuural in 'n sunt Jaopik hank de loch vol waark en dan mag de boer van geluk spreken, asse waarkvolk kan kriegen, want vö' hande maakt 't waark licht.

Wee 'n steumken (weverij) hef en 500 man an 't waark, den kan wa villen en voothooln. Vrogger wödden nen wèewer slecht betaald. Mennigeen kreeg dan ook 't hondenhaor der in en zochn ander waark. Stakingen wadden an de orde van 'n dag. De arbeiders smeten 't waark der daal, zee zèen: „Waarken, daor is pilo good vuur, mer betalen — hoo mer!" Zee wollen hoger loon, mer umdat er dow nog gen arbeidersverenigingen met „weerstandskassen" wadden, kwammen de arbeiders der vaak achter daal en mossen met 't petjen onder 'n aarm wier um waark vraagen.

Wee vuur 'n examen steet, mut bie'j 't studeren niks gen oftoch hebben, hee mut bie'j de beuke kunnen bliewen. Merwee an de weg timmert, hef vö' „berechts", zeg 'n Hollander. Dat 'timmern' hef vö' betekenissen. In mei timmert de veugeln, zee maakt 'n nus. Zo lang as 't nog nich klaor is, is 't nog mer 'n timmerspilken. Bie'j huuze bouwen hei'j messelers en timmerleu neudig; vrogger was 't prinspaolste waark vuur 'n timmerman, daorum kuier wie'j now nog van: 'n hoes timmern, of: hee geet timmern. Nen timmerman zien waopen is 'n hamer; asse daor enen met oop 'n kop timmert, den wil 't veulen!

Nen scheerbaas dot in letterliken zin andere leu den boord er of. Asse ow daorbij snidt, das gen waark! Zonnen scheerbaas is nen beunhazen in zien vak, hee kan zien waark nich an. Den man mos 't mer ees oop ne andere koor pakken, ander waark zeen te kriegen.

Now nog 'n paa riemselkes dee met 'waarken' te maken hebt:

*'t Ende van alle meuite en zweet
Is 'n heulten ber en 'n linnen kleed.*

Mer 't kan nich baten daoraower te truuren:

*'t Zit em nich in 't lammenteren:
Wil iej vuuroet, dan mu'j ow weren.*

Jao, de han mut oet de mouw. En a'j dan ook nog ow verstand gebroekt, zal 't wa lös lopen:

*Ne vlietige hand en gezond verstand,
Maakt ook van zand nog wellig land.*

Nen dreumerd, den zit te suffen bie pot en pan, is
nen breur van Jan Achteran. Hee komp nich oop
nen greunen twieg:

*Jan Salie haalt gen grös van de grond,
Al steet 't zo dik as hoor oop 'n hond.*

Half waark deug ook nich:

*Is dienen arbeid mer 'zo, zo',
Dan koms dow licht van 't ber oop 't stro.*

Zik reuren, dat is de zaak! Vroo oet de veren en
laat oop de rugge, dat brenk riekdom, zeg boer
Vlugge. Arbeid verdrif ook zorgen:

*Wis dow slaopen zonder zorgen,
Waark dan van den vroggen morgen.*

VROO OET DE VEREN

*Van morgen zin'k vroo oop estaon,
En zo oet 't ber naor boeten gaon.
Heel zeutjes klink'n ik lös de deur,
Dat nöms mi'j van de slaopers heur'*

*De loch dee is zo hoog' en blauw,
Boom en bloom baadt zik in dauw,
De maon schimt vot en mooder zun
Dee licht umdat den dag begun.*

hengelo

de **Bokdams**
voor
DANSLES
Drienerstraat 37

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

COOP.

RAIFFEISENBANK

BOERENLEENBANK
VERZORGT ALLE BANKZAKEN
Parallelweg L.S. Hengelo Tel. 17366

• MEUBELN

• TAPIJTEN

• BEDDEN

E M PETRI voor de moderne
woninginrichting!!
MARKTSTR. 15

BLOEMENMAGAZIJN

K. Hunia & Zn.

Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

H. J. Krakkers

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. **Hengelo** 12964

Nieuwbeuw, Onderhoud- en Betonwerken

Bult's Slagerij

VOOR VLEES
EN VLEESWAREN
WEEMENSTR. 12, TEL. 12752

**Haarden en
Kachels**

A.H. Knoef
Oudezaalstraat 61
HENGELO

Gereedschappen, IJzerwaren, Huish. art.

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

Ruischer en Hartgers

Veur elektrische apparaten

Radio en Televisie

Drienerstraat 4 • Tel. 14878 • Hengelo

**Hobbyhuis
Hackfort**

BERGWEG 9, HENGELO

VERSTEEG's veearve

veur hoos en eearve

Molenstraat 20

Hengelo (O.) — Tel. 12207

Wagenaar
MODE HUIS
Brinkstraat
Hengelo

HET HUIS VOOR EXCLUSIEVE DAMESKLEDING

Bonneterie SPECIAAL-
ZAAK:

Blouses - Rokken - Vesten

Molenstr. 5, Tel. 17382, Heng.

N.V. Automobielbedrijf

BLEEKER

• OPEL

• CHEVROLET

HENGELO

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266

voor: Lichtdrukken, Foto-
copieën, bestekken.

MORSINK
SOLASPECIALZAAK
Servieren

Weemenstraat en Kotmansweg

Doe het zelf

Wij leveren hiervoor P.V.C. vloer- en
wandtegels (reeds vanaf fl 5.80 p. m²),
plakplastics, mozaiek, lijmen, beits etc.

VLOERENBEDRIJF

A.F. Pierik &

F. Boerkamp n.v.

Wolter t. Catestr. 5, Tel. 14064
Hengelo (O.)

Automobielbedrijf

ERNE

Delden.str 42
Tel. 2120

vanaf:
fl 3799

FIAT
500

H. ter Braak

Gasconvectoren, Haarden, Electro-
en Sanitair

Bornsestraat 24

Tel. 16137

VANILLEVLA

'n delicatessen

Zo klaar voor het
gebruik. Heerlijk
van smaak en voed-
zaam.

MELKINRICHTING

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

KRONIEK VAN DORP EN STAD

ALMELO —. Verschillende bodemvondsten hebben aan het licht gebracht, dat de streek rondom Almelo reeds lang leefgebied was voor mens en dier. Zo bv. kwamen bij een zandwinning in 1951 op het Dollegoor (Almelo) allerlei beenderen naar boven. Een nader onderzoek, dat dr. P. J. van der Feen van het Zoölogisch Museum te Amsterdam instelde, bracht aan het licht dat uit dit materiaal een linkervoorpoot van een neushoorn samen te stellen was, iets wat nog nimmer tevoren in Nederland was gebeurd. Aangemoedigd door dit succes werd het onderzoek uitgebreid. Aannemers, opzichters en werklieden werkten mee met als resultaat, dat uit de gestadig groeiende hoop beenderen een belangrijk deel van het geraamte van deze wolharige neushoorn kon worden gereconstrueerd, een trouwe begeleider van de mammoet. Door vondsten uit 't landijs van Siberië en een asphalt-groef in Galicië wist men, dat beide dieren een roodbruin haarkleed droegen. Prof. dr. mr. F. Flor-schütz uit Leiden kon uit de microscopisch kleine plantenresten opmaken, dat de plantengroei in die tijd zeer sterke gelijkenis vertoonde met die van de toendra's van nu, hoewel enkele planten er weer op wezen, dat het klimaat wel iets milder was. Met medewerking van het Almelo'se gemeentebestuur werd het Natuurhistorisch Museum te Enschede destijds in het bezit van deze vondst gesteld.

Van recente datum (1964) is de vondst van een kokerbijl, behorend tot 't zogenaamde Seddin-type, welk stuk gereedschap in het bezit is van de amateur-archeoloog G.J. Eshuis te Almelo en gevonden werd aan de Gravenallee aldaar. Hoewel deze vóór-historische vondst op menselijke aanwezigheid wijst, wordt toch aangenomen dat Almelo — in tegenstelling tot bijvoorbeeld de gemeente Tubbergen, waar vele praehistorische vondsten zijn gedaan —, vanouds niet relatief dicht bevolkt is geweest.

ONTWIKKELING

Of Almelo zich uit een marke ontwikkeld heeft, dan wel zijn ontstaan dankt aan het kasteel aldaar, is een open vraag. Dit kasteel is in ieder geval zeer oud. In 1165 en 1169 wordt een Everardus als heer van Almelo genoemd. De naam Almelo komt ook voor op het zegel van Hendrik van Almelo uit het jaar 1272, evenals op de oudst bekende afdruk van het stadszegel van 1394: *Sigillum Civitatis de Almelo*. In 1236 kreeg Hendrik van Almelo van bisschop Otto III verlof een kapel te stichten in zijn dorp Almelo, dat toen nog tot de parochie Ootmarsum behoorde. De heren van Almelo hadden o.m.

het muntrecht. De geldstukken droegen het omschrift '*Moneta de Almelo*' en waren reeds omtrent 1370 te Deventer — van oudsher de appèl-stad van Almelo, ter verkrijging van een arbitrale uitspraak bij moeilijke geschillen —, in omloop.

De heerlijkheid Almelo, waartoe ook Vriezenveen behoorde, was een staatje op zichzelf. Maar Beatrix van Almelo sloot in 1367 een verdrag met bisschop Jan van Vernenburg, tengevolge waarvan de heren van Almelo sindsdien als leenmannen van de bisschop staan ingeschreven.

In 1346 ontving Almelo van de bisschop het recht om twee vrije jaarmarkten te houden. Stadsrecht kreeg het dorp Almelo, dat in het jaar 1394 reeds 'schepenen' had, vóór 1407, toen in een gezegd stuk werd gesproken van 'der stadshagen'; (in 1420 verleende jonker Egbert van Heker aan Almelo de zgn. 'stadsbrief', welke een bevestiging zou kunnen zijn van reeds eerder verleende rechten).

In 1406 schonk de heer van Almelo, jonker Egbert, de grond voor het klooster Sibculo en in 1407 een terrein buiten de stadshagen voor een Franciscanessenklooster, toegewijd aan St. Cathrijne.

HET ST. CATHARINAKLOOSTER TE ALMELO

Het klooster ontstond onder het pastoorschap van Johannes Hilbinck. Met toestemming van Beatrix van Almelo en jonker Egbert van Almelo en diens vrouw Elisabeth van Voorst, verpachtte de pastoor in 1407 aan broeder Johannes van Ommen (een volgeling van Geert Groote) '*eene weere (erve) mit gaerde en mit dijcke*' aan de '*pouweling brugge tusschen den Essche en den Stadshagen*', om daarop een vrouwenklooster te stichten.

„Voor zover ik kon nagaan”, aldus mr. G. J. ter Kuile, die de geschiedenis van Almelo uitvoerig heeft beschreven, „bezat het 29 erven, waarvan enkelen (het Witvoet, het Hagedoorn, de Greven, het Hietbrink) in de Heerlijkheid lagen. Ook onder Borne, Enter, Rijssen, Hengelo en Enschede bezat het eigendommen.”

In 1665, toen het klooster op last van de protestantse Staten van Overijssel werd opgeheven, vertrokken de nonnen naar het klooster Mariavlucht aan de Glane even over de grens. Van haar bezittingen moet nog een Mariabeeld bestaan, dat voor ruim een halve eeuw geleden door de toenmalige Almelo'se kapelaan Reinders op de zolder van een burgerwoning is terug gevonden en aangekocht. Bij diens benoeming tot pastoor van Zeist, is het beeld uit Almelo verhuisd en vermoedelijk nog wel in de parochiekerk aldaar aanwezig. (z.o.z.)

**Hengelo
werk-
woon-
en
winkel-
stad**

Voor uw cursus Steno, Typen, Ta-
lencorresp., Avond-Ulo, Middenst.,
Privé-secretaresse, Boekhouden naar:

V.T.S. Steynstr. 51-53
Tel. 12406

ADVERTEREN IS ETALEREN

Heel Twenteland koopt bij:
Woninginrichting

Van Dijk

Drienerstraat 12, Tel. 13837

VIOS gebouw
Self Service

maaltijden à f 2.50

(Ook bij U aan huis)

Beekstr. 10, Hengelo

TEL. 05400-12612

Timmerfabriek
Hannink

Hengelo (O.) — Tel. 13701

Levering van:

kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

U kiest toch ook
WILLEMS

voor Uw auto, scooter,
bromfiets of rijwiel ?

Ook ruim gesorteerd in onderdelen

Langestr. 21 Tel. 13438

Makelaarskantoor
ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 13041, Hengelo (O.)

VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

RADIO EN TELEVISIE

Erres - Philips - Blaupunkt

Radio Redemeijer

Emmastraat — Hengelo

Klaant'n van BISCHOFF

Bint almaal vol lof

Ne dame of heer . . .

Ze komt aaltied weer, want :

Bischoff

HENGELO

hef 't beste wat er is

Oawertuugt ow van dizze waarheed

TUSSEN STADHUIS- EN ST. LAMBERTUSTOREN

OPTICIEN

WESTEN

LEVERANCIER
AAN ALLE
ZIEKENFONDSEN

MEEST UITGEBREIDE
COLLECTIE MODERNE
BRILLEN

Westen Woont Weemenstr. 15

Automobielbedrijf
Van Laar
en
Feijten

Enschedeestr. 127 • Tel. 13983 • Hengelo

DAF

Eethuis

„t Centrum”

(Eig. B. Droste)

BEEKSTRAAT 5 - HENGELO

prima keuken

Specialiteit: Zigeuner-Bief

Geopend van 23.30 tot 00.4 uur

Voor al uw

wapens en munitie

naar

Wapenhandel

HUISKES

Molenstraat 15

Delden

Bring dan

oew geeld

naor de

Nutsspaorbaank

Now 4 pct rente

NUTSSPAORBAANK

Drienerstraote 43 • HENGEL

GAAS- EN HEKWERKEN

Leveren en plaatsen afrasteringen. Alle
materialen ook los verkrijgbaar. Ge-
drukt geweven en harmonikagaas etc.

— FA. A. E. RUEPERT —

Willemstraat 72-78 - Tel. 12537 - Hengelo

ALMELO ONDER SOLDATENTERREUR

Om stad en Huis Almelo te beschermen tegen de benden van Hertog Karel v. Gelder hadden de gewestelijke Staten in 1522 een dertigtal soldaten in het kasteel van Almelo gelegd. Zij bleken echter een groep bandeloze vrijbuiters te vormen, die dagelijks de boer opgingen om te roven en ook het St. Catharijneklooster niet ontzagen, zodat de biechtvader van de zusters zich uit lijfsbehoud genoodzaakt zag in het klooster te Albergen onder te duiken, waarvan Van Lochem prior was; (zie Tw. Post van vorige maand, pag. 2 en 3).

De Albergense prior, daardoor goed over de gebeurtenissen te Almelo geïnformeerd, vermeldde in zijn latijnse kroniek hierover o.a.:

„Catharina de Cocq van Opijnen, weduwe van heer Adolf van Almelo, had op haar Huis, dat door zijn ligging zeer sterk en een geschikt rovershol was en door weinig manschappen verdedigd kon worden, ook bezetting moeten nemen, maar dit nagelaten uit overdreven zuinigheid, naar vrouwen aard, en geen voldoende voorzorgsmaatregelen genomen. Het landsbestuur riep nu een kapitein uit Oldenzaal op, met 30 soldaten, en legde deze als garnizoen op het Huis, opdat de Geldersen het niet in hun macht zouden krijgen en vandaar uit het land onherstelbare schade toe brengen.

Deze soldaten, tot bescherming van het Huis gezonden, behandelden aanvankelijk de lieden der Heerlijkheid enigszins zacht, maar begonnen al spoedig troepsgewijze over de landhoeven der boeren te zwerven en ganzen, kippen en eenden mee te nemen; hiermede niet tevreden en van een eenvoudige maaltijd niet gediend, namen zij ook schapen, ossen en ander eetbaar vee, graan voor het bakken van brood en het brouwen van bier bestemd, onder het voorgeven, dat zij, als zij hun soldij hadden ontvangen, dit alles zouden betalen.

Deze slecht onder het appél staande soldaten verkeerden dagelijks veel, met door hen uitgenodigde tafelschuimers en lichtekooien, die hen voortdurend tot roof aanzetten en hun de meer gegoeden aanwezen. Geheel het volk zuchtte onder dit voortdurend wegroven van hetgeen zij voor zich en hun gezin gespaard hadden.

Toen de tijd aanhield, aldus nog steeds prior Van Lochem, „groeide ook de soldij der soldaten in het groot aan, maar hen werd niets uitbetaald en daar zij geen penning op zak hadden, weigerde het volk hun het nodige te verkopen, waarover verbitterd, zij hun rooftochten niet langer beperkten tot het landvolk, maar ook het zusterklooster nabij Almelo aanvielen.”

BEROVING VAN ST. CATHRIJNEKLOOSTER

„Dagelijks kwamen zij bij de zusters om hun onverzadelijke buiken te vullen met de nooddrift der zusters, terwijl zij bovendien met geweld zich haar vee toeëigenden. Zelfs de beste os, die de zusters hadden moeten slachten, namen de soldaten mee en aten die op, terwijl zij ook een trekos meenamen en die slachtten.

De zusters, hierdoor in het nauw gebracht, voerden de overige stilletjes weg en slachtten of bewaarden ze in een andere landstreek, daar zij ze niet durfden bewaren in eigen huis, omdat de soldaten bedreigd hadden alle ossen te zullen wegvoeren en opeten. Ook de met eikels vetgemeste varkens slachtten zij op afgelegen plaatsen, uit vrees voor de soldaten. Bovendien kwamen deze dagelijks met dreigementen en eisten nu zout, dan bier, dan weer wat anders van de zusters, wier gemoederen daardoor bitter waren gestemd.”

BOEREN IN GIJZELING

„Ten langen leste, toen men in gebreke bleef de soldaten hun verdiende soldij te betalen, waagden zij nog erger dingen te bestaan: zij namen enkele van de meer gegoede landlieden gevangen en wierpen hen in de boeien met de bedreiging, dat zij hen buitenslands zouden voeren, als zij niet beloofden de van hen afgeperste gelden te betalen. Hierdoor verschrikt, namen de overigen de vlucht en verborgen zich bij vrienden: onder deze ook de biechtvader der zusters, pater Hendrik van Utrecht, die, uit

Almelo heeft de hinderpalen, die de spoorbomen aan de Wierdensestraat opleverden voor een snelle doorgang van het verkeer, weggenomen door de aanleg van een tunnel die vorig jaar in gebruik werd genomen en auto's motorrijders en fietsers veilig onder het baanvak Almelo-Hengelo doorvoert.

almelo

Nutsspaarbank UW bank

Hoofdkantoor Almelo
WIERDENSESTRAAT 22

Bijkantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Coevorden

Veur MEUBELS en allens, wat
er zo biejkomp kieken, naor:

TOON a.d. **Tuinstraot**

Tel. 3880

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

drogisterij - parfumerie
PRÜMERS

Bornsestraat 72 - Tel. 5650
Het huis voor geschenken

In vroger dage daansen de leu op
de dell' 'n veertoer. Weer völ later
'n zeuvsproonk. Rechtervoort foxtrot,
wals en cha cha cha in niejmoode
daansscholen:

Ans en Wim POLMAN
Ootmarsumsestraat 26 - Tel. 4880

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW.

[BENODIGDHEDEN

in de beste kwaliteiten !!!

Door grote omzet
lage prijzen bij **A.B.T.B.**
ALMELO

Middelkamp
UURWERKEN — OPTIEK
GOUD EN ZILVER
Oranjestraat 7 • Tel. 2253

FOTO ROOS SINDS 1905
foto-service
Bornsestraat 26, Tel. 2563

Wekblad Roeten Dree

Tel. 05490-3163

Postbus 22

Heel de stad least dit blad
(en ook 't Aadorp, Harbrinkhook,
Bornerbrook en Zeendern.)

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT
de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)
Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 - ALMELO

Fa H. E. Rhebergen & zn.
Dames- en Herensalon

Parfumerie- en Toiletartikelen
Marktplein 18 Almelo tel. 4381

Coöperatie
De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

**COÖP. LANDBOUWERS-
BANKEN HANDELSVER.**

DIVERSE PLAATSEN

Hotel
Haarhuis
Zenderen

In 't herte van Twente

DIVERSE PLAATSEN

WAAROM NAAR:

Ootmarsum?

Karakteristiek stadje, rijk
aan folklore, bos en hei,
A.N.W.B. — oriënteertafel,
't hoogste punt van Twente.

Schitterende vergezichten
over Twente en Duitsland
SAKSISCHE BOUWKUNST (los hoef e.a.)

Tubbergen
met Vasse
en
Hezingen

Rustige, bosrijke
omgeving

Eenvoudige en
gemoedelijke be-
volking

Lage pension-
prijzen en lage
tarieven.

Inlichtingen V.V.V. Tubbergen

Met Uw vakantie naar

Hotel Dolce
DENEKAMP

Ruime parkeergelegenheid

antiek, goud, zilver
en uurwerken

TH. BUDDE
Ootmarsum

Spec. Reparatie-afd.
Antieke Uurwerken.

- Denekamp -

om zijn natuurschoon, zijn beziens-
waardigheden, waaronder een natuur-
historisch museum, en zijn goede logies
accommodatie, zeer bekend als

VACANTIEOORD

biedt tevens gunstige gelegenheid voor
INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein. ruime arbeidsmarkt. bevolking
volkomen industrie-mind. Inl. bij het Gem.huis.

H. Haarhuis
Radio - Televisie
Ootmarsum

vrees van gevangen genomen te worden, behoedzaam vluchtte en zich in het klooster te Albergen verschool. Zo had de vrees voor de soldaten allen te pakken; niemand waagde er zich aan hun crediet te verlenen. En 't was wel wonder, dat zo'n klein troepje soldaten zo de schrik onder allen kon hebben, dat men zich niet verstoutte zich te verdedigen, of hen tegen te spreken, maar hen toeliet naar welgevallen te doen, wat zij wilden.

Ziende, dat niemand zich tegen hen durfde verzetten, persten zij niet alleen de ingezetenen der Heerlijkheid van Almelo af, maar brachten zij ook over de omliggenden ondragelijk leed. Zelfs was de Vrouwe van Almelo niet veilig voor hun insolentiën en moest zij niet alleen veel smaad en belediging verduren, maar ook veel opbrengen."

Merkwaardig genoeg lieten de soldaten de burgers van het stadje Almelo ongemoeid. De prior schrijft: „Terwijl nu allen door de soldaten leden, spaarden zij de burgers van het stedeken, of omdat zij bang voor hen waren, of omdat zij medelijden met hen hadden en niet veel kosten konden lijden."

EVERHARD VAN EESE

In zijn 'Geschiedenis van het Archidiaconaat Twenthe' (1895) behandelt pastoor Geerdink de opeenvolgende pastoors van de parochie Almelo. Allereerst noemt hij Everhardus de Eza, die na gehuwd te zijn geweest, in zijn weduwnaarschap tot de geestelijke stand overging en tot parochus van Almelo werd benoemd. Deze Everhard van Eese — vermoedelijk verwant aan de heren Van der Eese, of Van Heeckerens, de bezitters van de Heerlijkheid Almelo en door hun toedoen in het laatst van de 14de eeuw pastoor van de parochie van St. Georgius en Mauritius te Almelo — was 'Meester in de vrije kunsten'. Dat betekende dat hij bedreven was in de rekenkunde, de spraakkunst, de meetkunde, de muziek, de sterrenkunde, de welsprekendheid en de redeneerkunde. Daarbij had hij het baccalaureaat in de geneeskunde behaald, waardoor hij tevens als eerste arts van Almelo te boek staat.

Aanvankelijk moet hij bekend hebben gestaan als een ijdel, hoogmoedig en wereldsgezind mens. Maar toen hij eens in Deventer een preek van Geert Groote beluisterde, met de bedoeling om met deze geleerde te redetwisten en hem in zijn woorden te vangen '*vulde de almachtige God den koker zijns predikers met scherpe pijlen, die het hart van den Almeloschen pastoor troffen en doorboorden*', zoals de kroniekschrijver vertelt. Op zijn verzoek kwam Geert Groote op Sint Jorisdag (23 april 1380) in Almelo twee keer in een stampvolle kerk (op het tegenwoordige kerkplein) preken. Thomas à Kempis, die hij eens van 'n gevaarlijke ziekte genas, spreekt met grote lof over Van Eese als geneesheer en toen

Floris Radewijnz, de rector van de Deventer broeders des Gemeenen Levens door een gevaarlijke ziekte werd overvallen, werd de Almelse pastoor aan zijn ziekbed geroepen.

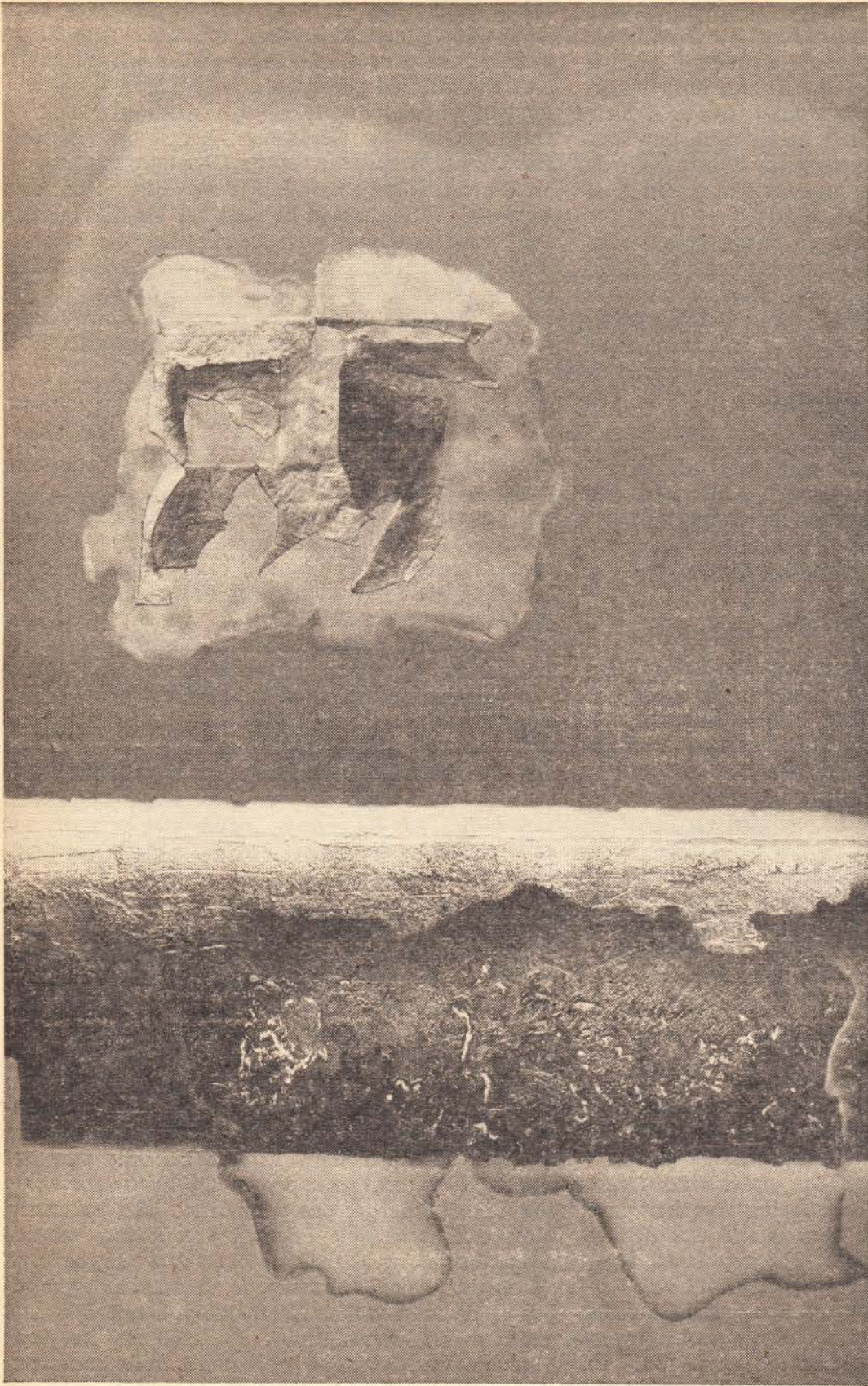
Pastoor van Eese nam in zijn wheeme (pastorie) vier broeders des Gemeenen Levens op (Hendrik Kindeshof, Herpo van Lippe, Herman Plettenberg en Jan van Jülich) en stichtte met hen op het erve Einolding te Frenstrop in 1394 het klooster, dat in 1401 werd verenigd met het kapittel van Windesheim. Volgens het dodenboek van dit klooster stierf hij op 14 april 1404: '*dominus Everhardus de Eza pastor in Almelo, unus ex principalioribus fundatoribus hujus monasterii*'. Hij werd begraven in de kerk te Almelo.

HET SINT ANTHONIE GASTHUIS

Het is niet met zekerheid bekend of er ten tijde van pastoor-arts Everhard van Eese al sprake was van een dagelijkse ziekenverpleging in Almelo. In het archief van het St. Antoniusklooster te Albergen staat een schenking vermeld van 7 mud rogge '*op Maendache na Sacramentsdag 1483*' aan '*het Gasthuys en Hiligen Gasthuys to Almelo*'. Daarmee wordt voor het eerst het Sint Anthonie gasthuis genoemd, een instelling, die we ook in andere Twentse steden aantreffen en waar zieken of gebrekkigen werden verpleegd, en medische en materiële hulp werd verleend aan passanten. Zo'n gasthuis was meestal gefundeerd op een vicarie (schenking ter ere van een heilige). Mr. G. J. ter Kuile ('Opkomst van Almelo en omgeving') houdt het er voor, dat er reeds eerder in Almelo een gasthuis ter ere van de H. Geest was, dat n.a.v. een vicarie van St. Antonius mogelijk is uitgebreid en van naam veranderde. Uit drie boekjes met inkomsten en uitgaven van de instelling, lopend van 1633 en berustend in het oud-archief van de gemeente Almelo, blijkt dat herhaaldelijk betalingen werden gedaan aan heelmeesters en chirurgijns voor hulp aan tijdelijke bewoners van het huis.

Het gasthuis, tijdens de reformatie overgegaan in handen van de hervormde kerk, verloor na de Franse tijd alle bezittingen en kon zich tenslotte nog slechts bedruipen dank zij een subsidie van het stadsbestuur. In een rapport van 1918 werd er op gewezen dat de gemeente daarmee 'een volkomen verouderd instituutje, door en door ouderwets, wel proper en netjes, maar verstoken van alle moderne eis op dit gebied' subsidieerde en werd aangedrongen op de bouw van een 'eenvoudig, behoorlijk oude mannen- en vrouwenhuis'. (In 1950 was het voor Almelo zo ver dat werd begonnen met de bouw van „De Klokkenbelt".) Het Sint Anthonie gasthuis verdween; de stichting werd opgeheven en het gebouw in 't Schalderoi gesloopt.

(Wordt vervolgd.)

'HET TWEEDELIG HEELAL'

Olieverfschilderij van

Jan ten Voorde (25)

Hengelo

(Foto: Brandie Oosterwold)

GEESTELIJK LEVEN

HET TWEEDELIG HEELAL

Beschouwing bij een schilderij van Jan ten Voorde

Let innerlijk gezicht op de wereld en het mens-zijn wordt ons niet kant en klaar met het eerste ontwaken van het bewustzijn geschonken. Via een onnaspeurlijke weg verschaffen wij ons de ogen en het hart om boven onze innerlijke wereld de *Zon* te zien opgaan, *in wie* alle lichtstralen zich samenbundelen die van lieverlee de actieve en passieve helft van ons leven zijn gaan verlichten. De 'God is dood'-theorie, ofwel de ontzetting over de 'barse grootsheid' en 'heidense schoonheid' van het heelal van vandaag, is een verleiding van hen die, geheel en al op de buitenwereld gericht, zichzelf — in de machtige schoot van het heelal — niet 'zien' als een punt, waar het geheel der krachten van het universum op een unieke wijze samenspanst. Nochtans is dit het punt dat door de talloze stemmen van hen die van Zijn *lichtende tegenwoordigheid* en *voelbare aantrekking* gewagen, wordt aangewezen als de gewijde plaats van de gods-ontmoeting.

Laten wij trachten door een aanpassing van onze blik deze plaats en haar omgeving te bekijken op de wijze, zoals de Hengelose kunstschilder Jan ten Voorde (25) haar heeft gezien en verbeeld.

Gehoor willen geven aan de uitnodiging, zijn blik te verdiepen ter aanschouwing van het tweedelig heelal, betekent zoveel als een afdaling, die — via de innigste, meest gezuiverde elementen van de persoonlijkheid — voert naar de verborgen, zeer intieme plaats waar de mens, ondanks zichzelf, het leven met heel het hart is toegedaan.

Teneinde het juiste oriëntatiepunt te kennen om waarlijk ooggetuige te zijn van het overweldigend uitzicht dat het tweedelig heelal ons biedt, is het allereerst van belang deze verborgen plaats nader te lokaliseren.

a) Het individu moet noodzakelijkerwijs een *centrale positie* innemen om beide helften van het tweedelig heelal te kunnen aanschouwen. Deze positie, met uitzicht naar twee zijden, wordt ingenomen door de menselijke persoon. Op de grens van het tweedelig heelal, — ingeplant tussen tijd en eeuwigheid —, is hij, meer nog dan alleen raakvlak, een bewegelijk centrum

van ontmoeting. Vanaf dit duizelingwekkend punt in het universum verricht de mens zijn daden: blind nog of reeds geopend voor het *Licht*, dat, in evenzoveel harten als individuen, de wereld der verschijnselen binnendringt en de aardbol beroert.

Kunstschilder Jan ten Voorde ziet de grens van dit tweedelig heelal als een doorschijnende baan, die naar beneden toe blauw is en naar boven zilverachtig van kleur. „*Zilver duidt voor mij een grens aan, een barrière*”, zegt hij. „*En blauw ervaar ik als de kleur die onder het goud komt; goud is voor mij de meest verheven kleur. Wanneer ik het innerlijk van de mens in een kleur wil uitdrukken, kies ik blauw.*”

Men zou de kleurgevoeligheid van een kunstschilder moeten bezitten of een zekere ontwikkeling van zijn mystieke vermogens hebben ondergaan, om deze kleurentaal te verstaan.

b) Behalve *centrum* van onze persoonlijkheid, moet de plaats die wij hier nader trachten te bepalen, ook een *opening* zijn. Het begrip '*tweedelig heelal*' veronderstelt binnen de ruimte van het universum een helft, die aan de profane waarneming ligt onttrokken: een soort binnenkant of dubbele bodem zo men wil; meer in de ware zin van het woord een geestelijk rijk. De verbindende elementen worden er gevormd door de meest vergeestelijkte lagen van ons wezen. In het schilderij van Jan ten Voorde kregen deze lagen gestalte aan de benedenzijde van de blauw-zilveren baan, die het doek in twee horizontale helften verdeeld. Zij hebben zó precies dezelfde zachtgroene kleur als de ruimte rondom het lichtende centrum van de *Zon*, dat deze geestelijke lagen, indien zij — overeenkomstig onze intuïtie — aan de bovenzijde van de blauw-zilveren baan hun plaats hadden gekregen, eenvoudig niet meer te onderscheiden zouden zijn geweest van het zich daar onthullende goddelijk milieu.

Op de enige juiste plaats die de schilder ze gaf, sluiten deze lagen aan bij de minder vergeestelijkte zône's van ons wezen. In het schilderij van Jan ten Voorde bedekken deze lagere zône's ongeveer de helft van de blauw-zilveren baan en onthullen door vorm en kleur (cellenstructuur en bloedlichaampjes) hun stoffelijke en zinnelijke realiteit.

De inhoud van dit gegeven is helder als kristal: Men moet de oppervlakkige zône van het leven verlaten en afdalen in zichzelf om, in het centrum van de persoonlijkheid de monding van de levensstroom te ontdekken.

(Voor vervolg zie ommezijde)

De gouden *Zon* in Jan ten Voorde's schilderij is geen gloeiende massa, waardoor men — opziende — verblind raakt. Wie toeziet bemerkt, dat zijn kalme en machtige straling — inplaats van te verzengen — ons veeleer wil aantrekken, meenemen en in onmetelijke diepten onderdompelen. In het 100 x 160 cm. grote olieverf-schilderij maakt de kunstenaar van dit lichtende centrum een collage, opgebouwd uit vele vlakken in uiteenlopende tinten, gelijk mysteriën waarin de onpeilbare diepten van de godheid liggen vervat.

De gouden *Zon* van deze kunstenaar is niet het 'toverlicht' van visionairen en illuminaten, maar een Licht dat leeft, een persoonlijk wezen: 'Hij, wiens Naam onuitsprekelijk is', ordenend beginsel van het tweedelig heelal.

De ontdekking van de *Ik-God relatie* heeft psychologisch verstrekkende gevolgen. Juist omdat zij een ontmoeting is met de Hoogste Persoonlijkheid, betekent zij het begin van een proces, waarbij het 'ik' wordt omgesmolten in een 'persoon'. Niet in een *Ik-God relatie*, maar in een relatie van persoon tot opperpersoon tenslotte zal het beginsel van vertraging en verdeling, dat het 'Ego' in zich toelaat, volledig overwonnen zijn. Religieuze ervaring is de geschiedenis van onze individuele voltooiing; de persoonlijk geconstateerde eenwording van het heelal in God.

Waaruit nu — om naar ons uitgangspunt terug te keren — bestaat het overweldigend uitzicht dat het tweedelig heelal ons biedt?

- a) Allereerst uit een binnen oogbereik komen van de geestelijke ruimten, die wij voor de ontwikkeling van onze persoonlijkheid van node hebben. Waarlijk goddelijke ruimten, die ons verschijnen als 'krachtvelden' of 'gronden' en die ons het vermogen schenken in het diepe wezen der dingen een peiling te verrichten, voldoende indringend om al onze waarachtige geestelijke behoeften van het moment (d.w.z. van onze staat van wording) te voeden.

Zoals — door een hartstochtelijk onderzoek van de structuren der levende materie — de onderscheiden wetenschappen zich uit de geschapen veelheid hebben losgemaakt, zo ook laten — uit de ons verwarrende en bedwelkende grootheid van de goddelijke Alomtegenwoordigheid — de geestelijke structuren, alsmede hun kenmerken, hoedanigheden en wetmatigheden, zich bewust worden door een zich hartstochtelijk aanbieden aan de *Zon* die deze universele wezenheden met elkaar verbindt.

- b) Vervolgens is daar de nieuwe blik op de aarde. Wat eens voor onze verduisterde ogen een naar-geestige speelweide was, is nu de buitenste sfeer van een vurig en doorschijnend geworden heelal: een goddelijk veroveringsgebied voor mystieke uitbreidingen. De mens verschijnt in deze zône van het leven als een invalplaats voor goddelijk Licht.

Het is hier het juiste moment om op te merken, dat de term 'overweldigend uitzicht', die wij hierboven gebruikten, moeilijk langer te handhaven is. In dit geweldloos milieu is 'overmeestering' het meest geschikte woord om te karakteriseren, op welke wijze men er wordt ingewijd.

'Geruisloos — terwijl ik bezig was met mijn schildersarbeid — kondigde Gij Uw aanwezigheid aan, en ik wist niet dat Gij het waart die zich aan mij wilde medelen. Maar nu heb ik Uw rustige tred herkend. Misschien heb ik mijn geestelijke rijping lang beschouwd als iets vanzelfsprekends, maar nu heb ik ingezien dat deze groei op directe wijze met Uw scheppende arbeid samenvalt, ja, daarmee zelfs één beweging vormt, en welk een groot geschenk zij is.'

Wij zouden ons kunnen voorstellen dat soortgelijke woorden bij tijden opwellen in iedere mens die — handelend in het leven staande — vol overgave het werk verricht waartoe hij werd geroepen.

Wij kunnen ons vervolgens ook zeer wel voorstellen de vreugde van degenen die in het schilderij van Jan ten Voorde de universele glimlach hebben herkend, welke hun eigen innerlijk leven reeds is gaan verlichten.

PASEN 1967

J. W. M. GIGENGACK

STREEKTAAL

'n LÈVENSLOOP VAN JENSKEN VANDE WAPSE

(‘Gaitjan’, Almelo)

III.

Alns wil zien tied hebben: waarken, rössen en verdeffendering. Benaamd jonge keerls wilt now en dan de tied er of nemmen um zik oet te lèèwen. Zo kwam het ook, dat Graats oop 'n maol an Jensken zee: *'A'j lachen wilt, dan gao'w ons umtrekk'n as schooiers en dan gao'w vanaowend um 'n uur of achte naor Dieks en Eule vraog'n of wiej daor nen nacht in de hiele majt ligg'n slaop'n.*

Dat leek Jensken wal wat, en 's aowens trök hee zik 'n paa oole rökke an en 'n oold jekken, deu zik nen schollook um en 'n doffelheksken op 'n kop, en 't was 'n net steurig schooierswiefken. Graats plakk'n zikzölf 'n snörken onner zien nösse, trök 'n heel oold duffels beus an, deu nen roo'n tukdook um 'n hals, en gen kunnig mèens zol kunn'n raon dat dat Graats was. Zo gung 't teeg'n 'n uur of achte op Prewwels Dieks an. Oonderweggens trök Graats nog nen stewigen koezen oet 'n takbos.

Effen later kwamm'n ze — zonner anklopp'n — bie Dieksken de baow'nduure invall'n.

'Goj'naowend', zee Graats, en vertöll'n meteen — met nen groot'n knup d'r op — dat heij en 't wief verdwöll'n warr'n. *'t Is ok zo heksensdeuster',* zee Graats; *'ie kunt gen haand veur ogen zeen, en zo-deunig woll'n wiej ees heuren o'w bieje oeleu in de hiele majt kroep'n.*

Dieksken zat er deunig met in de ratse en wus nich watte zegg'n mos. Eule zuch'n heel zachte *'Och Heer, och Heer, waarom stuur ie ons toch zuk row volk op de hoed'.* Dieks zag den eek'n koez'n den as den schooier vast heul en kneep zik wal doezend maol in 't gat. Wat musse daor now met an? Of-zegg'n dat dörv'n e ok nich waog'n, en heij wol veur gen leef dink zuk soort volk 'snachens in hoes hebb'n.

Eule zag dat Dieks 't zweet veur de plette stun en dat maak'n eur zo trankiel dat ze kot en good an dee schooiers vertöl dat ze glad verkeerd warr'n. *Slaop'n bie lutke leu dat geet nich. In de hiele is 't zo kaal as ne loez. Wie woll'n oe wa geern help'n,* leug Eule, *mar 't kan nich. Gaot naor 'n groot'n Hofmeyer, den hef de heuischöppe nog zowat half vol zitt'n.*

Dieks stön er al dee tied bie te nikkopp'n um dee schooiers te laot'n zeen datte 't met Eule gladden-dal ees was. Oondertusk'n krabb'n hee zik aoweral waar as 't em geels nich jökk'n, zo naa verlègen was 't met de situatie.

Doo as de 'schooiers' heur'n dat Eule eur zo wier

weg wol praot'n, wödd'n ze rebels in 'n kop. Graats buur'n zien'n koez'n wat van de grond en met nen hadd'n knup d'r op brach'n heij Eule en Dieks an 't verstaand dat ze nich wier weg göng'n. *'t Wief en ik,'* zee heij met ne opewunn'n stemme, *'wiej zint ok mèensk'n, net zo good as ieleu; schaaam ieleu oe nich um in 'n hadstikke duuster'n ons zo wier vot te jaag'n? Wiej zint zo meu as nen hond, en wiej kroept vannach bie oeleu in de hiele en daor met of.*

Dieks, onnertusk'n driefnat van 't zweet'n, wus van benauwdheid haoste nich meer watte zee. Heij leug d'r zo mar wat op los. *'De hiele',* zeer e, *'is leug'; op 'n belk'n is 't zo kaal as ne loez. Mer a'j de weg nich weet, dan mu'k oeleu mar eew'n met de waag'n'löchte weg brengen naor de Hooltboer.'*

Now ja, daor mos 't dan mar op an. Eule stök de waag'n'löchte an, reup zwiet de hond oet 't nust, rekk'n Dieks zien gaostok an, en daor gung 't hen op de Hooltboer an. En zo lange as Dieks met dee 'scherensliepers' op gaank was, hef Eule op de knee veur 'n stoel ligg'n bidd'n. En dat was biekaans 'n half uur. Met as Dieks d'r weer was, stök Eule de pinne op 'n nienduur, scheuf 't plänken op de klinke, en zonner koffie kreup'n ze de berstee in. 't Mènske was völs te bange dat dat zwörversvolk nog wierumme kwam.

Naadat Dieks eur vot har brach, warr'n Graats en Jensken bie de Hooltboer de delle op gaon. Graats trök 'n snor onner 'n neuze weg, deu 'n rooi'n tukdook van 'n hals, en zo gung e met Jensken bie de Hooltboer de kökk'n in.

De leu um de taofel zagg'n jao zo dat 't Graats en Jensken wadd'n, dee zik in oole kleer hadd'n stökk'n. En doo ze van 't tweetal heur'n, hoe as ze Dieks en Eule te pakk'n hadd'n nömm'n, zatten de leu bie de Hooltboer a gauw krom van 't lachen op de steul'.

Ieleu weet wa hoe as dat met zuk soort dinge geet op 'n boer: 't doer'n nog ginne wekke doo wödd'n Dieks en Eule 't al gewaar wat as Graats en Jensken met eur hadd'n oethaald. En benaamd Prewwel Dieks was er gleunig metwillig um. Heij kwam bie eene van ziene naobers en daor gung 't er direct wier van. *'Ik bekiek 't zo,'* zee Dieks: *'gekheid is good, mar as Eule van schrik in de schött'n p..., dan is 't gen gekheid meer....'*

Met al dee grappen was Jensken de slimste snotterbell'njaor'n zo hennig an ontgreuid. Heij wödden gauw zesteen en har 'n boek vol van 't boer denen. Graats de bouw knech praoten em nog zatter: *boer denen dat is 't leste ambacht wat de duuvel drett'n hef,* zeer e elken dag wa 'n paa maol. Gen wonder dat Jensken op nen zundagmirrag rechtan recht-oet op 't Wapsenspil an stree en met zien Va aoweree datte tinnmerman wol wodd'n. (blz. 15.)

DIVERSE PLAATSEN

Wie helpt met an de
bleul en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede omgeving

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

„de kop'ren smorre”

Twents ethoes in Maarkel
an de grote weg van Hengel naar Deamter
[Twentse specialiteiten]

Boerenleenbank
Denekamp
de spaarbank
voor het platteland

Wee rekken kan geet naor
zölfbediening
PARAAT

Glanerbrug: bie TET-bushalte
In 'n lunchroom kô'j lekker etten en dreenken

DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMEN

RUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

**Coop. „De Landbouw” W.A.
GOOR**

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.

Met onze mengvoeders altijd de
hoogste productie. **Kunstmeststof-
fen**; keuze uit vele soorten. Ruim
gesorteerd in **vaste brandstoffen**.
Bij ons is het rustig en voordelig
tanken voor brommers, auto's en
tractoren.

C.A. & V.V. BORNERBROEK

HEREN DROGISTEN, KAPPERS EN WINKELIERS

STEEDS EEN GROTE KEUZE IN

PARFUMERIEËN - TOILETARTIKELN

U bent bij ons van harte welkom: 's morgens van 8-12 uur, 's middags van 11-2.5 1/2 uur.
BRÜCKING's GROOTHANDEL OLDENZAAL EEKBOERSTR. 44
TELEF. 05410/2495

BOERENLEENBANK

Albergen

De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.L.O.-mengvoeders
Ruwvoeders
Brandstoffen

COÖP. ZUIVELFABRIEK

**De Eendracht
ROSSUM**

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

BOERENLEENBANK

Bornerbroek

■ De SPAARBANK ■ verder alle
voor iedereen BANKZAKEN

BOERENLEENBANK

—LONNEKER—

Bijkantoor Enschede: Fazantstraat 112
De Spaarbank Alle bankzaken
voor iedereen Telefoon 10223

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente.

Coöp. Aan- en Verkoopvereniging

Deurningen

Tel. 05402—201

Veevoeder, Meststoffen
Brandstoffen, Zaaigoed
Pootgoed, Div. artikelen

Alle veevoeders onder CLO-contrôle

Boerenleenbank De Lutte

MET KANTOREN TE DE LUTTE
OVERDINKEL, GLANERBRUG
Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

Bookweite is 'n lekker en ge-
zoond etten, as pannekooke
of niejmoods as vlokken. Nemt
mel of Billy Quick bookweiten-
vlokken van de Grutter oet
Börn'e

Erven ten Cate
BORNE

BOERENLEENBANK

Wegdam

Voor alle bankzaken, Voorschotten,
Credieten en lopend rekeningverkeer.

Elke beschadiging
aan Uw auto
wordt door ons onzichtbaar
hersteld. Wij zijn **SPECIAL**
ingericht voor:

- Uitdeuken
- Las- en
- AutoSpuitwerk

J.B. SCHUMANN EN ZN.
HENGEL(0) TEL. 3797

WIST U...

dat de **Gemeente Wierden**
waartoe behoren de dorpen
Wierden en Enter alsmede de
buurtschappen Hooge Hexel,
Notter, Zuna, Rectum, Ypelo
en Enterbroek, zeer veel van
haar echt Twense sfeer heeft
weten te bewaren.

Mogen wij U eens tot een bezoek uitno-
digen? Het Gemeente-bestuur.

Kopen bij de Spar
Is sparen bij de koop

Gait van de Wapse beloawen ziene zön datte wal ees veur em zol oetkiek'n.

Kot daarop gung de oole Wapse ees praoten met Grobb'n Hennik, nen timmermansbaas. Naor as de leu zo vertöll'n dan was Grobb'ntimmerman nen keerl den as good met gereedschap en ok good met de schriefpenne aowerweg kon. Heij har 'n stuk of wat grote knechen an 't werk, en naor heij zee konne wa ne leerjong hebb'n.

Doo as Gait van de Wapse in hoes kwam en an Jannao vertöl dat Jensken bie Grobb'ntimmerman kon komm'n as leerjonge, zee Jensken zien moo: *'daor zin'k blieje van al mo'k zegg'n dat den Grobben Timmerman ne grote kleute is. Heij nemp iedereen der tusken. Mar now ja, onze Jensken, as ter op an komp, is ok zo glad as ne aole; mos 't jao gennen zönne van zien va wèèn. Heij redt zik wa.'*

'n Paa maond later zee Jensken de boer gondag. koch'n zik 'n betjen gereedschap en stèèwel'n 's maondaags op Grobb'n-Timmerman an.

De eerste tied gung 't good. Now ja, zo of en too har de baas em wal ees oet emaaft veur nen onbenul, mar dat nam Jensken wa. Teuterieje daor wasse jao nich met op egreuid.

't Leup zo teeg'n Sunt Jaopik dat ze ne verbouwing kreeg'n bie ne nèewe van de baas Grobb'n-Bakker. Jensken mus ok mar ees 'n wek of wat met 'n bouw op. 't Leek Jensken wa good bie de bakker, want heij har a direct ezeen dat de juttepeer'n biekaans riep warr'n. Jensken har a iederbod staon te loer'n mar 't vól nich met um bie dee peer'n te komm'n. De bakker zien hof zat rondum hen in ne grote deurne hegge. Wa twee meter hoge! Der aowerhen dachen Jensken dat geet nich. Dan der mar dúurhen. Asse weer eew'n kaans zag dan gung Jensken an 't stoot'n met 'n klomp in de hegge. Heij kreeg d'r wal 'n gat in, mar vóls te klein. Op nen mirrag doo as Grobb'n-Bakker eew'n zat te dutt'n, pakk'n Jensken ne kötteling en stodd'n 'n gat in de hegge wa zo groot, daor kon zien Janmeuj van tweehonderd pond wa duurhen. Ziezo, now wolle 't dan mar ees waog'n. Heij kreup deur dat gat, ropp'n in 'n eerzeen al ziene tukke vol met juttepeer'n, en heij as te duuvel wierum naor ziene schaaftaanke. Alle messelers en timmerleu kreeg'n der wat van em met, jao, zo was Jensken der wal an too.

Al heel reukeloos vernöm Jensken datte de tukke wier leug har. Mar wat moch dat hinder'n, daor hung'n peer'n zat. En dat gat in de hegge dat bleef wa. Wa veer, vief maol op 'n dag plock'n Jensken de tukke vol en zodeunig kwam 't ok dat iedereen a gauw wus wat Jensken oetspook'n. Grobb'n Timmerman en de bakker met nog een van de bakker zien naobers aowerléén tehope hoe of ze Jensken te pakk'n konn'n krieg'n En ze besleut'n met meka um em nen dagvaarding te stuur'n. Heij mus mar ees veur de rechtbaanke. *(t Geet wieder.)*

RECREATIE

KANAAL ALMELO-NORDHORN WORDT RECREATIEGEBIED

ALMELO — Gedeputeerde Staten hebben deze maand bij de Provinciale Staten van Overijssel een schetsplan ingediend voor de ruimtelijke ontwikkeling van het kanaal Almelo-Nordhorn en naaste omgeving als recreatiegebied. Aan de samenstelling van het plan werkten mee het N.V. Ingenieursbureau voor cultuurtechnische werken Oranjestad te Heerenveen, het Tuin- en Landschaparchitectenbureau Kingskotten te Enschede en het Raadgevend Bureau Ir. B. W. Berenschot N.V. te Hengelo.

De samenstellers van het rapport staat een parklandschap voor ogen dat in drie fasen gerealiseerd moet worden. Voor direkt zou de oppervlakte ervan 400 ha. moeten beslaan, in 1985 uit te breiden tot 875 ha. om tenslotte in het (magisch) jaar 2000 als één der grote recreatiegebieden in ons land te zijn uitgebouwd tot ongeveer 1725 ha.

Voor de verdere uitwerking van het plan, dat stellig vele miljoenen zal vergen, vragen GS aan de Staten voorlopig een bedrag van f 75.000. Op 12 april a.s. zal deze zaak door de Staten worden besproken.

Het kanaal van Almelo tot de Duitse grens is op het eind van de vorige eeuw tot stand gekomen ingevolge een overeenkomst tussen de Nederlandse en de Pruisische regering, gesloten op 12 oktober 1876 in Berlijn. De aandrang om tot een scheepvaartkanaal in deze contreien te komen ging destijds uit van de Pruisische regering. In 1886 was het Nederlandse deel voltooid, maar het werd pas in 1889 in gebruik genomen. Ondanks het Duitse initiatief duurde het toch nog tot 1902 voordat met de aanleg van het Duitse kanaalstuk werd begonnen; dit was in 1904 klaar. Na de oorlog '40-45 was het kanaal, dat van Almelo tot de Duitse grens 30 km. lang is, niet meer geschikt voor de scheepvaart.

WERKGELEGENHEID

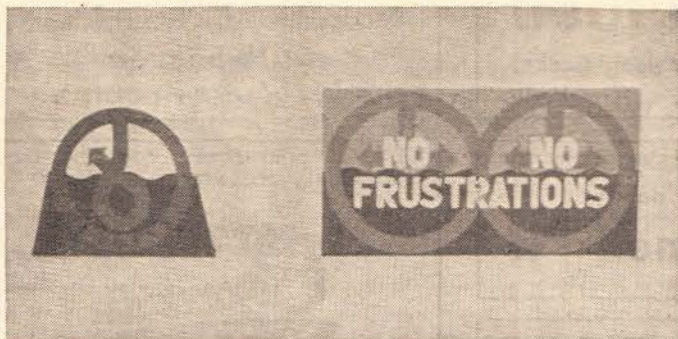
NOG STEEDS ZORGEN IN DE TEXTIEL

ENSCHDE — Terwijl de zware Twentse metaalindustrie voorlopig behoorlijk van orders is voorzien, baart de gang van zaken in de Twentse textiel nog steeds zorgen.

Bij Van Heek en Co te Enschede dreigt een massaal ontslag, omdat de regering dit concern alleen wil steunen, wanneer een deel van dit bedrijf sluit. Bijna 1000 van de ruim 2500 werknemers van deze onderneming hangt daardoor een ontslag boven het hoofd.

EXPOSITIES

EXPOSITIE TWENTSE KUNSTKRING

Schilder Dries Ringenier: ...hedendaagse kunst...

ENSCHEDA — Van 4 tot 28 maart was in het Rijksmuseum Twente werk te zien van negen leden van de Twentse Kunstkring.

Dries Ringenier uit Enschede, een vertegenwoordiger van de hedendaagse kunst, toonde op deze tentoonstelling een viertal werken, waarvan de opschriften zoals 'sex', 'no frustrations' e.a., spanningen suggereren, die de werkstukken van zichzelf niet bezitten. Zijn collega en plaatsgenoot **Bert Falkman** liet drie olieverven zien, waarvan vooral nr. 25, getiteld 'Front', zeer fascineerde.

De schilderes **Ute Matiaska** uit Enschede is stellig een aanwinst voor de Twentse Kunstkring. Zij was op de tentoonstelling aanwezig met een uitstekende collectie bestaande uit acht gouache's, waaronder vooral nr. 35, getiteld 'Fireball', aandacht trok.

Klaas Bernink (Glanerbrug) toonde de bezoekers zes tempera's, waarin het gevecht van de schilder om de vorm duidelijk te zien is. Vooral in doek nr. 2 is deze kunstenaar, die de laatste tijd wat abstracter is geworden, tot 'n goed eindresultaat gekomen. De zes ijzerplaatjes van **Jan Bolink** (Enschede) zijn wat 'mager' van opzet en daardoor arm aan innerlijke spanning. **Kees Broerse** (Enschede) was present met een viertal werkstukken uit 1964, waarvan er één voor de tweede keer gesigneerd was (van '64 op '65). Zijn collage's zijn, evenals de in een verloren hoekje terecht gekomen aquarel 'Pauwen' van **Nico van Heek** (Enschede) sfeervol te noemen.

Berry Brugman (Almelo) was in Enschede aanwezig met vijf olieverven, die noch 'rein' noch 'beoorlijk' te noemen zijn. **Hans Ebeling-Koning** uit Enschede tenslotte toonde drie gouache's, waarvan nr. 24, — een doorkijk op 'n kantorencomplex met geblindeerde raampjes — goed is gezien en 'het' beslist wel heeft.

SCHILDERIJEN VAN WILLY KRAKE

ALMELO — In de hal van het Almeloze gemeentehuis werden deze maand 16 olieverven en 2 potloodtekeningen geëxposeerd van de hier ter stede woonachtige amateur-kunstschilder Willy Krake (45). Zijn landschapsschilderijen ('Beerzerbulten', 'Pel-molen te Rijssen', 'Koe aan de IJssel', en 'Bergvennen te Denekamp') zijn zuivere stemmingsbeelden. Het is eerlijk werk dat de aandacht verdient.

KUNST VAN EEF STROBOS

OLDENZAAL — Het Museum 'Palthuis' in de Plechelmusstad bood haar bezoekers in de maand maart de gelegenheid om kennis te maken met werken van de Hengelse kunstenaar Eef Strobos; (24 jaar). Het geëxposeerde werk omvatte een periode van ruim twee jaar kunstzinnige arbeid, zodat men ook een glimp kon opvangen van de ontwikkeling in Strobos' kunstenaarschap.

Zes boeiende tekeningen uit de jaren '64-'65, met voorstellingen die wel aan lichaamsorganen doen denken, duiden reeds op de behoefte van de kunstenaar aan een plastische vormgeving. In aansluiting hierop is Strobos vervolgens met hout gaan werken, maar dit materiaal, dat een langdurige bewerking vraagt voordat daaruit plastische vormen tevoorschijn kunnen worden gebracht, beviel de kunstenaar niet. Nauwelijks halverwege met zijn werkstuk gevorderd, was hij zijn uitgangspunt alweer vergeten.

Zoekend naar nieuw materiaal, dat hem de mogelijkheid bood om de beeldende vorm sneller te be-

Kunstenaar Eef Strobos: ...wilskrachtig resultaat...

enschede

Voor herenkleding
het beste bij *Besters*

Van Loenshof 12, Enschede

TELEVISIE
•
HOOR
APPARATEN
•
RADIO

Blijvende service!
Jan LANGKAMP
LANGESTR. 52 TEL 24695 ENSCHEDE.

Fijnhout- en Triplexhandel

Fa. W. LANGE

Spelbergsweg 87, Tel. 4588

levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.

Gramofoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
RADIOKO 3909 Hengelo O.
Boulevard 90
Tel. 4863 Enschede.

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
sprek aait 'n bleumke nog tot 't hart

BLOEMEN-
MAGAZIJN *«Corona»*

HENGELSESTRAAT 156 - TELEFOON 3238

A.v.d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 - TEL. 10688

de „Twentse Post”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de kultuur in deze streken

en „CO-OP OOST”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de consument. Ook voor Uw belangen en
die van Uw gezin

„Co-op Oost”

met vestigingen in geheel Twente
en in de Gelderse Achterhoek.

Kruidenierswaren - vlees - brood - banket - textiel - schoenen - kleding - brandstoffen - hulsh.art.enz

Voor betere schoenen *Rommelaar*

VAN LOENSHOF 31

Voor
medaille,
krans, tak
of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

Een **BRIL**, die werkelijk prettig zit
is gemaakt door

Remmelt Pit

Kalenderstraat 24-26

Enschede

Machinefabriek
ARENS & Zn

tandwielen
Perikweg 52

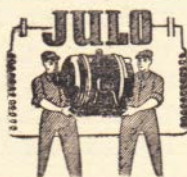
S. TEN CATE

STAALHARDERIJ

Hessenweg 1-9 — Tel. 15413

MINTEX - REMDIENST

Dr. Benthemstr. 35 — Tel. 15418

Motordefect?
naar **JULO**
direct!!!

Pyrmontstraat 15-19
ENSCHDE

N.V. Aanneming-Mij. vh.

H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

ADOLFS & PENNINK
de boekhandel t.o. 't postkantoor
studieboeken
pocketbooks - romans

Speciaal adres veur oew kleere

KIRCH'S
Berconhuis
de jas met karakter

Haverstr. 23
ENSCHDE

Uit
voor-
raad
lever-
baar:

BEI ONTEGELS, BETON-
SCHUTTINGEN, BETON-
PUTROOSTERS ENZ.
Bimsbetondakplaten, Keerwanden
Fa. J. H. Schuurink Binnenhaven 116
Telefoon: 3009

FA. H. v. d. BERG

OLDENZAALSESTRAAT 65 — TEL. 543
Steunzolen, (v. gipsm.), Spitgordels, El.
kousen, Kunstledematen, Orthop. cor-
setten, Beugels, Buikgordels, Staalwaren

DE BOETENSTE DUUSTERNIS'
(Twents verhaal in pocketuitga-
ve door J. W. M. Gigengack.) Te
bestellen bij Adm. TP; f 3.95.)

FOTO **GOBO** FILM

Van Loenshof 10 Tel. 15271
Filiaal: Oliemolensingel 37 Tel. 16118

Wat vunne fietse iejeleu ook oet oonze
zaak begeert
Elke fietse wodt deur oons
gegarandeerd

Offrein

Oldenzaalsestraat 33
Telefoon 12602

KEUKEN-INRICHTINGEN

Voor iedere platte-
grond wordt de
juiste keuken ont-
worpen. Ook voor
U willen wij gaarne
een ontwerp maken
en voor een goede
uitvoering zorgen.

ALG. HOUTBEWERKINGS INDUSTRIE
Binnenhaven 136 — Enschede

reiken en langduriger met het beeld zelve bezig te kunnen zijn, ging Strobos dikke verfpoeier aanbrengen op panelen waardoor hij reliëf kon krijgen. In het Palthehuis waren daarvan drie geslaagde voorbeelden te zien.

Daarna heeft de kunstenaar het met plastic geprobeerde. Het enige plastic-reliëf, dat op deze expositie een plaats heeft gekregen en dat wij als kunstwerk minder geslaagd achten, toonde overduidelijk aan dat dit materiaal voor Eef Strobos te 'week' is.

In ijzerplaat tenslotte vond de kunstenaar het meest geschikte materiaal voor zijn verbeeldingen. Liefst zes voorbeelden daarvan kon men in Oldenzaal bekijken: stoere werkstukken, waaronder *'Hoop op Bezinning'* en *'Behorend tot de kadaverachtigen'* (zie foto) wel de meest boeiende zijn. Het was ons alsof deze ijzerplaat-reliëfs het koppige doorzettingsvermogen van Eef Strobos weerspiegelden, dat uiteindelijk tot een zo verdienstelijk en wilskrachtig resultaat heeft geleid. (Gk)

***Uit stad en streek* in het kort**

MUSEUM VOOR MODERNE KUNST

HENGELO — Het gemeentebestuur van Hengelo wil een afzonderlijke portefeuille creëren voor recreatie-zaken. Verder gaan er bij het gemeentebestuur stemmen op om in de metaalstad een museum voor moderne kunst in het leven te roepen. In de cultuurnota van de Culturele Raad van Overijssel is reeds opgemerkt, dat een dergelijk museum op den duur onmisbaar zal zijn voor het dichtbevolkte Twente.

WATERSTAATSKERK TUBBERGEN GERESTAUREERD

TUBBERGEN — Deze maand werd de Ned. Herv. Kerk in Tubbergen officieel in gebruik genomen. Deze Lodewijkkerk of Waterstaatskerk, die in 1810 is gebouwd, was oorspronkelijk half zo groot als de tegenwoordige kerk. Onder leiding van wijlen architect Jan Jans werd in 1953 het voorportaal verbouwd en werden de zgn. 'turfhokken' onder de galerij verwijderd. Daardoor kwam er nog meer ruimte vrij. De restauratie stond onder leiding van architect P. Roze uit Enschede. De preekstoel is uit Bentheimer zandsteen en dateert uit 1550.

PLAN WATERSPORTCENTRUM IN DELDEN

DELLEN — Het gemeentebestuur van Stad Delden pleegt overleg met rijkswaterstaat en diverse provinciale instanties om te onderzoeken of op de zgn. Lage Morsgronden een groot binnenmeer kan worden aangelegd voor de watersport.

HENGELO HONDERD JAAR METAALSTAD

HENGELO — Op 23 februari installeerde de burge-meester van Hengelo, jhr. mr. L. M. E. von Fissenne, in het stadhuis een comité, dat de feestelijkheden zal voorbereiden die zullen worden gehouden bij gelegenheid van het feit dat op 8 sept. 1968 (volgend jaar) de Kon. Mach. Fabriek Gebr. Stork en Co. honderd jaar bestaat.

STORK LIET VRACHTSCHIP ONTWERPEN

HENGELO — De Kon. Machinefabr. Gebr. Stork en Co. heeft bij het Raadgevend Ingenieursbureau Sea Transport Engineering NV te Amsterdam een vrachtschip laten ontwerpen dat als hoofdmotor een Stork-diesel zal krijgen en dat als 'eenheids-schip' in serie kan worden gebouwd. Het is een tweedekschip van 14000 ton, met een lengte van 141 meter en een totale ruiminhoud van 700.000 kubieke voet. De Stork-diesel zal een vermogen hebben van 5500 epk bij 135 omwentelingen per minuut. Het Stork-eenheidsschip werd ontworpen als een Nederlandse troef bij de vervanging van de zogenaamde Liberty-schepen, die van de wereld-zeeën moeten verdwijnen omdat de verzekerings-maatschappijen de premies voor dit verouderde type vrachtschepen hebben opgezegd.

STREEKSCHOOL VOOR SLECHTZIENDEN

ALMELO — Drie landelijke instituten voor onderwijs aan kinderen met een beperkt gezichtsvermogen onderzoeken de mogelijkheid om reeds op 1 sept. aanstaande in Twente met een streekschool te starten die een basisopleiding zal geven gelijk staande aan het peil van de lagere school. De instituten zijn: 'De Wijnberg' (rk) te Grave, 'Henricus' (rk) te Nijmegen en 'Bartimeus' (prot.) Zeist.

WERKTIJDVERKORTING

ALMELO — In de eerste week van april zullen een paar honderd werknemers van Bendien's Confectie Fabrieken niet werken wegens onvoldoende orders.

HAAKSBERGEN — Bij de Kon. Textielfabrieken Jordaan-Ter Weeme, waar sinds februari 350 man korter werkten en met ingang van april 630 personen short time zouden moeten werken, kunnen 200 man door een belangrijke order voor badgoed weer aan de slag. Ca. 400 man blijft in short time.

NIEUWE KLOOTSCHIETERSBAAN IN GEBRUIK

OLDENZAAL — Zondagmiddag 2 april wordt de nieuwe klootschietbaan 't Hulsbekke te Oldenzaal om 2 uur door weth. Domsdorf off. geopend.

GENTLEROY VOOR VRIJETIJD- KLEDING

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HECK N.V. ENSCHEDE.

JORZOLINO

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
JORDAAN-TER WEENE N.V. HAAKSBERGEN

VéGé

voor ^U_W levensmiddelen
guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

Henny J. v. Egteren

C.F. Klearstr.18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskeppers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van uw tuin
een LUSTHOF. Kosteloos maakt
ERICA voor U een grondplan.
Vraagt inlichtingen.

